

KÖZÖNSÉG ÉS KAPCSOLAT

AZ AQUINCUMI MÚZEUM KÖZÖNSÉGGYAKORLATI KIADVÁNYA ■ 2006–2007

Aquincumi Ünnepi Játékok 2006

- ▶ Pompa Romana
- ▶ Oké Néro Aquincumban
- ▶ Budapest 1900 éve a fővárosok sorában
- ▶ Az Aquincumi Múzeum a 2006. évi fesztiválok
- ▶ Múzeumok hosszú éjszakája
- ▶ Hagyományörző rendezvények Aquincumban
- ▶ A IX. aquincumi költőversenyről
- ▶ Táncházi program

Új szerzeményi kiállítás 2006

Aquincum a nyári fesztiválok és a turisztikai kiállításokon

Kulturális Örökség Napjai

Múzeumpedagógia

Új kiadványaink

Aktuális információk a múzeumról

A múzeum közművelődési munkatársai, az Aquincumi Ünnepi Játékok szervezői

Aktuális információk – 2007

Belépőjegyek ára:

- ▶ Felnőtt: 900,- Ft/fő
- ▶ Diák, nyugdíjas: 450,- Ft/fő
- ▶ Csoportos diák (10 fő felett): 300,- Ft/fő
- ▶ Családi (4 főig): 1.600,- Ft

Idegenvezetés (csak előzetes bejelentés alapján):

- ▶ Magyarul:
  - 1 fő – 1.100,- Ft/fő
  - 1-5 fő – 550,- Ft/fő
  - 6 fő felett – 4.200,- Ft/csoport
- ▶ Iskolás csoport: 1-5 fő – 550 Ft/fő
- ▶ 6 fő felett - 2.100,- Ft/csoport
- ▶ Idegen nyelven (angol, német, francia):
  - 1 fő – 2.100,- Ft/fő
  - 1-5 fő – 1.100,- Ft/fő
  - 6 fő felett – 550,- Ft/fő

Közönség és Kapcsolat V. – Aquincum 2006-2007

Kiadja az Aquincum Baráti Kör
Budapest, 2007

Felelős szerkesztő: L. Kurucz Katalin

Fotó: Komjáthy Péter, Horváth Zoltán, Verebes Anett, Puskás Erzsébet

Nyomdai előkészítés: Kolozsvári Krisztián

Az Aquincumi Múzeum és a Fürdőmúzeum (Thermae Maiores) nyitva tartási rendje ünnepnapokon:

- ▶ május 1. (kedd): nyitva
- ▶ május 28. (pünkösd hétfő): nyitva
- ▶ május 29. (kedd): zárva
- ▶ augusztus 20. (hétfő): nyitva
- ▶ augusztus 21. (kedd): zárva
- ▶ október 23. (vasárnap): nyitva

Figyelem! A Hercules villa ideiglenesen zárva tart! Az érdeklődők előzetes bejelentés alapján, csoportosan látogathatják a villát. (Bejelentés: 45-40-438 vagy aquincum@iif.hu – címen)

Kiállítások

- ▶ Istenek, Katonák, Polgárok Aquincumban, állandó kiállítás a múzeumépületben, 2007. április 15–október 31.
- ▶ A 2006. évi ásatások legszebb leletei, 2007. április 15–október 31.
- ▶ Róma Aquincumban, állandó kiállítás a volt ELMŰ épületben (Szentendrei út 135.)

Múzeumpedagógia

- ▶ 2007. május 1-től október 1-ig előzetes bejelentkezés alapján a múzeum foglalkozásokat szervez általános és középiskolásoknak (Részletes program: www.aquincum.hu)
- ▶ Ókori SzüniDödő: 2007. július 24. és július 26., 10-14 óráig
- ▶ Program fogyatékkal élőknek: Aquincumi Múzeum, „Dirké” védőépület, 2007. május 1–október 31.

Rendezvények

- ▶ FLORALIA – Tavaszünnep Aquincumban: 2007. május 19-20.
- ▶ Aquincumi Költőverseny: Aquincumi Múzeum színháza, 2007. június 2.
- ▶ Fabrica Musivaria –római mozaikműhely a Hercules villában: 2007. június 9-10., 10-14 óráig
- ▶ Múzeumok Hosszú Éjszakája erotikus kiállítással: 2007. június 23.
- ▶ Oké Néror Aquincumban: 2007. július 13-14. és július 20-21.
- ▶ Borszínház: 2007. szeptember 22-23.
- ▶ Kulturális Örökségi Napok: 2007. szeptember 15-16.
- ▶ Múzeumok Őszi Fesztiválja, Nimfa ünnep a Római Strand területén: 2007. október 13., 10–14 óráig

Kronoszkóp: ablak a múltba

Kronoszkóp néven múltba néző készüléket fejlesztett ki a Budapesti Történeti Múzeum Aquincumi Múzeuma számára az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet (SZTAKI). Az állványon álló, turistatávcsőhöz hasonlóan körbeforgatható nézőkében a jelen romjainak a helyén a számítógéppel rekonstruált ókori épületek jelennek meg.

Az Aquincumi Ünnepi Játékok 2006 rendezvénysorozat támogatói:

BUDAPEST FŐVÁROS
KÖZGYŰLÉSE –
KERESKEDELMI
ÉS TURISZTIKAI BIZOTTSÁG

MSZSZ EJI Színész
Jogdíj Bizottság

Óbuda-Békásmegyer
Önkormányzata

EXIMBANK
Magyar Export-Import Bank Zrt
Hungarian Export-Import Bank Plc. Ltd

AQUINCUMI ÜNNEPI JÁTÉKOK 2006

Hagyományteremtő céllal, első alkalommal – a római kalendárium szerint Ceres ünnepén – nyílt meg az Aquincumi Ünnepi Játékok rendezvénye 2006-ban, annak emlékére, hogy Traianus császár Kr. u. 106-ban emelte Aquincumot, Budapest római kori városlődjét, a tartományi székhelyek, fővárosok közé. 1900 éve annak, hogy Budapest azoknak az európai fővárosoknak a sorába lépett – hasonlóan Londonhoz, Párizshoz vagy Bécshez – amelyek városi történelmüket a római korban kezdték írni.

A mai Budapest legrégebbi, óbudai történelmi városmagjához fűződő egykori esemény máig tartó várostörténeti jelentősége vitathatatlan. Aquincum, a provinciaszékhely a római város minden ismérvét magán viselte. Első helytartója, a későbbi császár, Hadrianus a helytartói hivatal és rezidencia pompás palota együttesének építéséhez kezdett az aquincumi legiótábor előterében álló szigeten. Az egyre terjeszkedő város fejlődését mutatják az új utak és városnegyedek, amfiteátrumok, fürdők, a vízvezeték- és csatornahálózat. Néhány évtized múltán Aquincumot *colonia splendidissima*-ként, azaz legfényesebb városként említik. A város, kezdetben csak katonai fontossága miatt értékes területe, később egyre inkább a tartomány politikai, közigazgatási és gazdasági központjává vált, s ezt a központi szerepét – az egész Kárpát-medencére kiterjesztve – a mai napig megtartotta. Budapest mai városszerkezete, számos főútvonala a római úthálózat nyomát követi, a város egyedi tájértékeit – a Duna víziútját, a dunai szigeteket és a feltörő gyógyforrásokat – ugyancsak a római elődök ismerték fel és használták először, végezetül az Alpoktól északra egyetlen európai főváros sem dicsekedhet annyi felszínen látható római építészeti emlékekkel mint Budapest, illetve Óbuda.

Az óbudai római kori romokról sokan hallottak, néhányan ismerik, de jelentőségüket csak kevesen tudják, s az értékek adta lehetőségeket még kevésbé használjuk ki. A több hónapon át tartó programsorozat célja éppen ezért az volt, hogy felhívja a figyelmet a főváros e ritka látványosságát ígérő turisztikai együt-

tesére, egyúttal tudatosítva a magyar főváros európai gyökereit, mind a hazai, mind pedig a nemzetközi közönség előtt. Míg Európa számos római előddel rendelkező települése rendszeresen megünnepli városi születését, nagyszabású, sokszor nemzetközi hírű és sok turistát is vonzó ünnepsorozatokkal, fesztiválokkal, ez Budapest/Óbuda esetében eddig hiányzott. A rendezvénysorozat sikere mutatja, hogy van rá igény.

A BTM Aquincumi Múzeuma az alkalomra olyan rendezvénysorozattal készült, mely 2006. áprilisától egészen októberig tartott. A számos helyszínen, több száz közreműködővel és több ezer résztvevővel zajló programok az igényes szórakoztatás mellett célul tűzték ki a legújabb tudományos-szakmai eredményeken alapuló ismeretterjesztést is, mind a kulturális turizmus iránt érdeklődő, mind pedig a szélesebb, szórakozva ismereteket szerezni vágyó közönség számára.

Az ünnepsorozat sikere a szervezőkön és a rendezőkön kívül dicséri a színészek, a zenészek, a hagyomány őrző csapatok és a technikai segítők munkáját. Külön köszönet jár azoknak az óbudaiaknak és fővárosiaknak, akik kétezer éve e helyütt élt elődeik viselkedését magukra öltve, közreműködőként csatlakoztak a programokhoz. Ami pedig a játékok finanszírozását illeti, azt kiemelt támogatóként – a római szokásoknak megfelelően a magisztrátus – Budapest Főváros és Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata támogatta. Reméljük, hogy az Aquincumi Ünnepi Játékokkal e tekintetben is hagyományt teremtünk.

Zsidi Paula

VÁLOGATÁS A 2005. ÉV ÁSATÁSI LELETEIBŐL

Időszaki kiállítás, 2006. április 13 – október 31., Aquincumi Múzeum

Az előző évek hagyományait folytatva, tizedik alkalommal rendeztük meg kiállításunkat az előző év során előkerült régészeti leletekből válogatva. Mint minden évben, most is nehéz döntésre kényszerültünk: a múzeum átmeneti raktárába került tárgyak közül kellett választani és kiállítható állapotba hozni az előző év „termését” reprezentáló darabokat.

A kiállítás részlete az aquincumi romterület Kétpilléres védőépületében

Egy település szerkezetének megismerése, az egyes épületek, épületrészek feltárása nyomán napvilágra kerülő leletanyag általában a régészet kevésbé látványos emlékei közé tartozik, a feltáró régész számára azonban nélkülözhetetlen információkat nyújt. A „látványosabb”, épen megőrződött tárgyak többnyire a temetők kutatása során kerülnek napvilágra.

A kutatások új vagy a korábbi

megfigyeléseket kiegészítő adatokat szolgáltatnak az egyes nagyobb topográfiai egységek településtörténeti korszakairól, időrendjéről. Az építkezések esetlegessége ellenére ismereteink jelentősen gyarapodtak Aquincum *canabaejéről*, az ettől délre eső limes-szakasz (a mai Budaújlak, Víziváros, valamint Albertfalva) területére vonatkozóan csakúgy, mint a polgárváros és környéke tekintetében. Az M6 autópá-

lya nyomvonalán végzett megelőző feltárások Nagytétény határában a késő bronzkorból és a római császárkorból kiterjedt temetőket, a késővaskorból pedig településnyomokat hoztak felszínre. A fontos kommunikációs útvonalként szolgáló Rákos-pataktól északra emelkedő Major-hegy lejtője, melyet az MO autópálya érint, igen kedvező településföldrajzi viszonyokat teremtett az itt megtelepedőknek, amint arról hét régészeti korszak ezernél több objektuma tanúskodik. A sokak által naponta használt szentendrei HÉV vonala az aquincumi polgárváros középső részét észak–déli irányban szeli át. A pályarekonstrukció alkalmával a feszített ütemű munka miatt – kivételesen – éjszakai munkát is kellett végezni. A régészeti feltárást a teljes nyomvonal geofizikai felmérése (talajradar) előzte meg, ennek során épületfalak, utcák helye rajzolódott ki. Az éjszakai munkánál a dokumentálást lézerszkennel „bevetése” tette lehetővé.

A kiállítás bevezető térképe áttekintést nyújtott a feltárások helyszíneiről, néhány ásatás menetéről, eredményeiről pedig önálló tablókön olvashattak az érdeklődők magyar és angol nyelven. A vitrinekben bemutatott változatos formájú kerámiák, üvegek és viseleti tárgyak mellett három őskori és római kori sír rekonstrukciója is látható volt.

R. Facsády Annamária

BUDAPEST 1900 ÉVE A FŐVÁROSOK SORÁBAN

Zászló- és kamarakiállítás az Aquincumi Múzeumban

Aquincum provinciaszékhellyé válásának 1900. évfordulója alkalmából egy rendhagyó „tárlat” megrendezésére is sor került az Aquincumi Múzeumban. Az egykori Római Birodalom európai tartományában 1900 évvel ezelőtt szintén provinciaszékhelyként működő városok múzeumainak közreműködésével zászlókon mutattuk be a „testvérvárosok” egy-egy jellegzetes tárgyát, a város modern és antik nevével.

Az igen dekoratív zászlókat a romterület Szentendrei úti kerítésfrontjára helyeztük fel és tapasztalataink szerint ezen újításunk üdítő színfolt lett és kedvező fogadtatásra talált a reklámtáblák tömegétől megcsömlött közlekedők körében.

Aquincumon kívül a résztvevő 13 európai provinciaszékhely a következő volt:

- ▶ Londinium (London) – Nagy-Britannia
- ▶ Tarraco (Tarragona) – Spanyolország
- ▶ Corduba (Cordoba) – Spanyolország
- ▶ Augusta Emerita (Mérida) – Spanyolország
- ▶ Forum Claudii Ceutronum (Aime-en-Tarentaise) – Franciaország
- ▶ Cemenelum (Cimiez) – Franciaország
- ▶ Roma (Róma) – Olaszország
- ▶ Colonia Claudia Ara Agrippinensium (Köln) – Németország
- ▶ Augusta Vindelicum (Augsburg) – Németország
- ▶ Carnuntum (Bad Deutsch-Altenburg) – Ausztria
- ▶ Virunum (Klagenfurt/Magdalensberg) – Ausztria
- ▶ Salona (Solin) – Horvátország
- ▶ Apulum (Alba Iulia) – Románia
- ▶ Thessalonika (Thessaloniki) – Görögország
- ▶ Tomis (Constanta) – Románia
- ▶ Perinthus (Marmara Ereglisi) – Törökország

A zászlókiállítást a Múzeum épületben kisebb kamara-kiállítás egészítette ki, amelynek célja, hogy az évforduló háttérét (provinciaszékhellyé válás, a település kapcsolatrendszere) és az aquincumi település együttes emlékeit bemutassa a látogatóknak. Az itt látható tárgyak alapján a látogatók képet alkothattak arról, milyen szorosan kapcsolódott Aquincum a Római Birodalom többi provinciájához gazdasági, kereskedelmi vagy éppen kulturális téren: láthattunk galliai (mai Franciaország) terra sigillata edényeket, görög területekről érkezett boros- és hispániai halszószos amforákat, ciprusi üvegedénykét, moesia (Al-Duna vidék) aranyfüggőt, vagy egyiptomi eredetű szobrocskákat.

Aquincum 1900. születésnapját a múzeumban és a romterületen tehát színes, rendhagyó módon ünnepeltük – a visszajelzések alapján – a látogatók nagy örömeire.

T. Láng Orsolya

UTAZÁS KIÁLLÍTÁS 2006

2006-ban huszonkilencedik alkalommal rendezték meg a HUNGEXPO területén az „Utazás 2006” kiállítást. A Budapesti Történeti Múzeum és így Aquincum másodszer vett részt ezen az eseményen. 18.302 m²-en 926 kiállító volt jelen a programon és 74.108 látogató érdeklődött az utazási lehetőségek iránt, melyből a szakma 3.255 fővel képviseltette magát.

A cél a turisztikai szakma figyelmének felkeltése, a velük való kapcsolatok ápolása, kiterjesztése, melyből a jövőre nézve az egész múzeumi szervezet kapacitálhat.

Az anyagi nehézségek ellenére sikerült bekerülni a résztvevők közé és az előző évhez képest egy jobb és színvonalasabb kiállító teret kialakítani. Az első, csütörtöki napon a szakma részére nyitották meg a kiállítást. A közös szakmai nap mellett a Budapesti Történeti Múzeum intézményei (Aquincumi Múzeum, Vármúzeum, Kiscelli Múzeum) külön alkalommal mutatkozhattak be.

A pénteki és szombati napot a Kiscelli Múzeum és a Vármúzeum kapta, míg az Aquincumi Múzeum

vasárnap, a zárónapon mutatkozott be. Mindhárom társintézmény a saját napján a rá leginkább jellemzőket vonultatta fel. Aquincum emellett némi interaktivitást is próbált becsempészni jelenlétébe kirakós játékkal és kerámiapecsételéssel, melyet mindenki maga készíthetett el és aztán haza is vihetett. Ezek mellett kiadványok, szórólapok is kihelyezésre kerültek a programok népszerűsítésére, hiszen a 2006-os év kiemelt szerepet kapott a múzeum életében.

A kiállítás eredményeként könyvelhetjük el, hogy sikerült kapcsolatot kialakítani utazásszervezőkkel, felkelteni az érdeklődést a múzeum tevékenysége iránt és a régi kapcsolatok

megerősítését is szolgálta ez a pár nap. Ugyanakkor az is nyilvánvalóvá vált a kívülállók számára, hogy a Budapesti Történeti Múzeum nemcsak a Vármúzeumot jelenti, hanem hozzá kapcsolódva szerves részét képezi az Aquincumi Múzeum és a Kiscelli Múzeum is.

Még nem jellemző igazán a múzeumok jelenléte ezen a kiállításon, de épp ez teszi fontossá a részvételt, hogy ezzel is felhívja a figyelmet a múzeumok, gyűjtemények szerepére a közönség és a turisztikai szakemberek számára. Elengedhetetlen a turisztikával foglalkozók megnyerése, hiszen ezzel a látogatók szélesebb körét érhetjük el és tehetjük motiváltabbá a turisztikai szakembereket arra, hogy idehozzák az ügyfeleiket.

Reméljük 2007-ben is részt vehet a Budapesti Történeti Múzeum az utazás kiállításon, hiszen ez mind reklám, mind pedig szakmai szempontok figyelembe vételével fontos a múzeum számára. A látogatók számának növekedése részben a kiállításon való részvételnek is köszönhető. Ezt pontos mérési adatokkal nem tudjuk alátámasztani, azonban összevetve a korábbi évek adataival, láthatjuk, hogy az Aquincumi Múzeumban a látogatók aránya növekvő tendenciát mutat. A folyamatos jelenléttel a folyamatos figyelmet is fenntarthatjuk és új kapcsolatok kiépítésével még fokozhatjuk is az érdeklődést.

Csaplárné Csépanyi Andrea

A Budapesti Történeti Múzeum standja a kiállításon

AZ AQUINCUMI MÚZEUM A NYÁRI FESZTIVÁLOKON

2006 nyarán a fesztiváljáró közönség Magyarország két legnagyobb nyári rendezvényén a kapolcsi Művészetek Völgyében és a Sziget Fesztiválon a sörstrak, koncertszínpadok és különböző kulturális jellegű bemutatók közt az Aquincumi Múzeum sátrával is találkozhatott.

Mivel fontosnak tartjuk, hogy a hagyományos csatornák mellett újabb- és újabb helyszíneken szólítsuk meg a potenciális múzeumlátogatókat, minél nagyobb létszámú és változatosabb összetételű közönséggel ismertetve meg kiállításainkat és rendezvényeinket. Mindkét rendezvényen a Kulturális Örökségvédelmi Hivatallal (KÖH) együttműködve vettünk részt.

A két esemény közül a Sziget Fesztivál volt számunkra nagyobb prioritású a helyszín közelsége miatt. A szerepléssel egy régi kezdeményezést elevenítettünk fel és szeretnénk tovább folytatni, ugyanis 10 évvel ezelőtt az első Sziget Fesztiválnak már vendége volt a múzeum. Részvételünkkel – melynek eredményességét utólag a látogatói statisztikáink is igazolták – egyrészt éppen a fiataloknak, a tinédzser korosztálynak mutathattuk be intézményünket, akiket talán legnehezebb becsalogatni a múzeumokba. Másrészt kiváló lehetőség volt számunkra, hogy a „szigetlakók” jelentős részét alkotó külföldiek körében is reklámozhasuk magunkat, hiszen az ide látogató külföldiek a koncerthallgatás mellett szívesen ismerkednek Budapest látnivalóival is, melyek közül intézményünk esik legközelebb a neves fesztivál helyszínéhez.

Az augusztus 9. és 15. közt zajló

Ókori ruhába öltöztetett szigetlakók az Aquincumi Múzeum és a KÖH közös sátra előtt

rendezvényen a Civil Szigeten állítottuk fel a KÖH-hel közös sátrunkat. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal képviselői memóriajátékkal, kvízzel és filmvetítéssel várták a kulturális értékeink és műemlékeink iránt érdeklődőket. Az Aquincumi Múzeum munkatársai minden nap más jellegű kézműves programmal és régészeti előadásokkal készültek. A sátorba betérők szívesen készítettek maguknak római stílusú ékszereket, színes mozaikképeket, s a legelszántabbak a restaurátorok munkájába is bepillantottak: az apróra összetört kerámiák összergasztását is kipróbálhatták.

A kapolcsi Művészetek Völgyében egy napra képviseltette magát

a múzeum. Itt egy másik látogatócsoportot célozhattunk meg, a gyermekes családokat. A programok iránt nagy volt az érdeklődés, még a délutáni zápor sem riasztotta el az embereket. Hasonlóan szép számú közönség hallgatta végig Lassányi Gábor régész „Leletmentő expedíció Szudánban” címmel megtartott előadását.

Mivel a rendezvények sikeresnek bizonyultak, 2007-ben is szeretnénk képviseltetni magunkat. Mindkét helyszínen nagyobb hangsúlyt fogunk fektetni a sátor római stílusú, látványosabb berendezésére, hogy a látogatók már messziről azonosíthassanak minket.

Bögi Enikő

A „IX. BORSA MEDITERRANEA DEL TURISMO ARCHEOLOGICO” TALÁLKOZÓ TAPASZTALATAI

2006 novemberében immár kilencedik alkalommal került megrendezésre Olaszországban, Paestumban, a Borsa Mediterranea del Turismo Archeologico (Mediterrán Régészeti Turisztikai Találkozó), melyen az Aquincumi Múzeum negyedik éve képviselteti magát. Az elmúlt esztendőben, Salerno város polgármesterének meghívására, az Aquincumi Múzeum és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) szakemberei vettek részt nagy sikerrel a börzén.

Az Aquincumi Múzeum és a KÖH közös standja

A találkozó régészeti, turisztikai konferencia és kiállítás, melynek feladata a régészeti célú turizmus fellendítése és a szakmai kapcsolatok kialakítása, ápolása. A konferencia ideje alatt előadásokra került sor a régészet, a kulturális örökség és a kulturális turizmus, a kommunikáció, a múzeumi management, a múzeumpedagógia témakörében számos előadó részvételével.

A konferenciához csatlakozva workshopokat is szerveztek, ahol régészeti animációs- és rajzfilmek, régészettel kapcsolatba hozható munkakörök és azok oktatási lehetőségei mutatkoztak be. Idén új témaként jelent meg az

ArcheoVirtual szekció, mely új távlatokat nyithat meg az iskolai oktatásban és a múzeumpedagógiában.

A kiállító termekben a különböző olasz régiók és a meghívott külföldi országok standjaival találkozhatott a látogató. Nagyon színes és gazdag palettáját kínálták ezek a kulturális turizmus lehetőségeinek, felhívva a figyelmet a kiaknázott és kiaknázatlan területekre egyaránt. Idén méltán lehettünk büszkék magunkra, mert – igen kevés anyagi ráfordítással – a magyar stand szakmailag és esztétikailag is színvonalasabbra sikerült a tavalyinál, megállta helyét a hazai kiállítók között. Hiányérzetet talán attól érezhettünk, hogy a magyar turisztika oldaláról igen kevés segítséget kaptunk, holott nem mindig a saját szakmánknak megfelelő információkkal kellett ellátnunk az érdeklődőket.

Szakkiadványok, szakfolyóiratok kiadói is képviselték magukat a börzén. Ennek köszönhetően megjelenési lehetőséget kaptunk egy olasz régészeti lapnál (Archaeology Magazine – az Amerikai Régészeti Intézet hivatalos kiadványa) különböző régészettel kapcsolatos témákban. Idén, a tavalyihoz hasonlóan számos kiadványunkat népszerűsítettük a kiállításon, aminek az idegenvezetők és utazásszervezők is nagyon örültek. A Magyar Turizmus Zrt.-től is kaptunk kiadványokat, ráadásul végre olasz nyelven! A megjelenési lehetőség mellett meghívást kaptunk egy Rómában szerveződő mediterrán régészeti konferenciára (Meetings of culture in the ancient mediterranean XVII international congress of classical archeology) is, 2008-ra.

A sajtó képviselőjében több helyi és regionális televízió készített interjút a velünk lévő régésszel, Budai-Balogh Tiborral. Leginkább a magyarországi lelőhelyekről, régészeti bemutatóhelyekről, látnivalókról és a kivitt műtárgymásolatokról kérdezték.

Reméljük 2007-ben is lehetőségünk lesz Magyarországra, illetve Aquincum képviselőjére a kiállításon, hiszen minden évben több információval gazdagodunk és gazdagítunk másokat. Ez az év különösen kiemelkedő lehet, hiszen a tizedik évfordulóját ünnepli a találkozó és ennek keretében még nagyobb jelentőséget kaphat a régészet és a régészeti turizmus.

Csaplárné Csépanyi Andrea

POMPA ROMANA

Visszaemlékezés a rendezvény művészeti vezetőjének tollából

2006 májusában került sor az első aquincumi Pompa Romana-ra, azaz diadalmenetre, melynek megrendezését a Budapesti Történelmi Múzeum Aquincumi Múzeuma kezdeményezte.

A program két napos volt, és rengeteg látogatót vonzott. Először néhány szót a menet összetételéről: a menet élén harsonások haladtak, utánuk harci szekéren a város előljárói, majd újabb feldíszített szekéren zenészekből körülveve a főbb istenségek. Őket

kövezték a korabeli jelmezbe öltözött katonai csapatok, légiósok, gladiátorok, kelta harcosok, színészek, zenészek, pantomimesek, valamint a környék iskoláinak szintén jelmezbe öltözött diákjai és tanárai. Fantasztikus látványt nyújtott a mintegy 50 m hosszú menet,

és a benne elhelyezkedő három különböző zenekar kiváló hangulatot teremtett.

Az első napon az óbudai Római térről indultunk, a Római strand bejáratát érintve érkeztünk a polgárvárosi amfiteátrumba, ahonnan a romterületre vezetett az út. Útközben több helyen megálltunk, és minden ilyen állomásnál különféle programokkal szórakoztattuk az addigra már nagy számban összegyűlt közönséget. Különböző irodalmi részletek hangzottak

A felvonulás résztvevőinek bemutatása a Nagyszombat utcai amfiteátrumban

Részletek a Pompa Romana eseményeiből: 1. A felvonulás részlete a Pacsirtamező utcában 2. A felvonulók bemutatkozása a Nagyszombat utcai amfiteátrumban 3. Mozaikkészítés a déli táborkapunál 4. Régészek előadásai a romterületen

el, rögtönzött koncertek, a Római Fürdő klasszicizáló bejáratánál pedig áldozatot mutattunk be az isteneknek. Az első nap csúcspontja azonban a polgárvárosi amfiteátrumban tartott gladiátor bemutató volt. Innen az addigra már több száz főre nőtt nézősereg az Aquincumi Múzeumba sietett, ahol kézműves foglalkozásokon vettek részt. Nemcsak a korabeli mesterségekkel ismerkedhettek, hanem aki akart, ízelítőt kaphatott a római kori gasztronómia ínycségeiből is.

A második nap a katonavárosi amfiteátrumból indultunk, majd az

érelklődők sorfala közt a Pacsirtamező utcán keresztül az Árpád-híd lábánál fekvő legiotábor déli kapujához érkeztünk. Itt katonai bemutató – korabeli légiós őrsváltás – után színes, egész délutánt betöltő kulturális programot rendeztünk színházi előadással, koncertekkel, gladiátor bemutatóval. Az esemény színhelyét múzeumi sátrak vették körül, ahol a látogatók számos érdekes, hasznos tudnivalóhoz juthattak a korról, a múzeumból, a muzeológusok munkájáról.

A rendezvényt rendkívül sikeresnek és hasznosnak tartom. Azáltal, hogy az esemény a múzeum falain

kívülre kerül, olyan emberekhez is eljuttatta ezt a különös kultúrát, akik feltehetően nem jutnak el múzeumokba. Másfelől az esemény roppant látványos volt, ezért a múzeum rendkívüli sajtónyilvánosság-hoz jutott általa (TV, rádió stb.). Ami talán a legfontosabb, olyan utcai esemény volt, mely Óbuda nagy részén áthaladva nagy mértékben és különleges módon gazdagította a városrész kulturális kínálatát.

A Pompa Romana olyan esemény, mely mindenképpen kiérdemli, hogy folytassák, sőt elinduljon a maga sajátos fejlődési útján.

Schlanger András

OKÉ NÉRÓ AQUINCUMBAN

Az Aquincumi Múzeum 2006 májusában „Aquincumi Ünnepi Játékok 2006” címmel rendezvénysorozatot indított a római város helytartóságának 1900 éves évfordulója alkalmából. Az ünnepi év kiemelt eseményei között szerepelt az „Oké Néró Aquincumban” című színdarab. Az előadás bekerült az Óbudai Nyár rendezvénysorozatába is, gazdagítva ezzel Óbuda nyári kulturális ajánlatát.

A darab szöveggönyvét Kiss József írta 2005-ben, melynek alapötlete egy az 1950-es években készült olasz film volt. A darabot Balázs Péter színművész rendezte.

Műfaja zenés, táncos komédia, mely – műfaját tekintve – újdonságnak számít az aquincumi előadások sorában is: modern, az antikvitásban játszódó darab bemutatására most került itt először sor. A bemutató helyszíne az Aquincumi Múzeum 1998-ban átadott romkerti színháza, melynek különlegessége, hogy egy 1800 éves római épület adja eredeti háttérét, így a darab díszletezésére nem volt szükség.

A koreográfiát Geszler György készítette, a zenét Nagy Árpád szerezte, a jelmezeket Húros Annamária tervezte. A produkció létrehozásában 50 fő vett részt. A főbb szerepeket Hajdú István, Fesztbaum Béla, Balázs Péter, Szabó Margaréta, Selmeczi Roland, Kerekes József, Milka Júlianna, Lázár Balázs, Kiss Erika, Turek Miklós, Varga Tamás, Kiss László, Kiss József, Ónodi Gábor és Somfalvy Gergő játszották. A szereplők között jelentős számban vettek részt olyan művészek, akik semmilyen társulathoz nem tartoznak, így foglalkoztatásukhoz ezzel a produkcióval is hozzá tudunk járulni. Több pályakezdő fiatalnak is bemutatkozási lehetőséget jelentett az Oké Néró.

A hat előadás és a premier telházzal ment valamennyi estén, így összesen közel kétezer látogatót fogadtunk.

Az előadáshoz plakát és szóróanyag is készült, reklámja megjelent az Óbudai Nyár programfüzetében és más színházi előadásokat propagáló kiadványokban

is (Pesti Est, Óbuda Újság, az Aquincumi Múzeum honlapja, BTM honlapja stb.).

Az előadás létrehozását támogatta: az MSZSZ EJI Színész Jogdíj Bizottság, az EXIM Bank, a III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata és Budapest Főváros Közgyűlése Kereskedelmi és Turisztikai Bizottsága. Támogatásuk nélkül az előadás nem jöhetett volna létre.

A nyári színházi estéknek több évtizedes hagyománya van Aquincumban. Anyagi nehézségek miatt azonban nem tud a múzeum rendszeresen visszatérő előadásokat tartani. Az Aquincumi Ünnepi Játékok apropóján létrejött produkcióval talán sikerült valaminek a kezdetéhez hozzájárulni, hiszen a darab sikere láttán 2007-ben is szeretnénk felújítani az „Oké Néró Aquincumban” előadásokat.

Balázs Péter

HAGYOMÁNYŐRZŐ RENDE

Az aquincumi helytartóság 1900. évi évfordulójára szervezett programokon belül külön fejezetet képeztek az ún. hagyományőrző rendezvények. Az antik ünnepek felelevenítését célul kitűző programok egy részének már van hagyománya Aquincumban. Ilyen a tavaszünnep, a Floralia vagy a borünnep, a Dionysia. Az új ünnepek (Ludi Romani, Jupiter Teutanus napja, Aesculapius ünnepe, Halászbátók ünnepe, Ludi Aquincenses, Ludi Apollinares, Veneralia, Hercules ünnepe, Mercuralia, Armilustrum) beiktatásával talán sikerült új hagyományokat élesíteni. A rendezvényeken résztvevő közönség érdeklődése és igénye az ilyen jellegű események iránt lépten-nyomon érzékelhető volt.

FLORALIA 2006 Antik tavaszünnep Aquincumban

Tizenhetedik alkalommal került megrendezésre a Floralia az Aquincumi Múzeumban. A virágdíszítéseket a Magyar Gyula Kertészeti Szakközépiskola és Szakiskola diákjai készítették, alapul véve az antikvitás növényvilágát és díszítő művészetét. Ehhez a múzeum külön felkészítő foglalkozást tartott (Flora project) az iskola diákjainak. A római kort idéző kétnapos programok között több hagyományőrző csapat vonult föl. Katonai különítmény érkezett Komáromból (Legio Brigetio), a keltákat a Teut os (Osus törzs) hagyományőrző csapat elevenítette meg. A S.A.G.A. hadi iskola germánokat alakított. Vácról érkezett a Familia Gladiatoria gladiátor egyesülete.

Ez alkalommal a magyarországi

római gyűjteményekkel rendelkező múzeumok is programmal mutatkozhattak be. Ennek keretén belül fogadta Aquincum Gorsiumot (Tácot), Lugiót (Dunakszekcsőt), Ulcisia Castrát (Szentendrét), Savariát (Szombathelyet), Sopianae (Pécs) és Balácát. Az egyes gyűjtemények saját ajánlatuk reklámozásán kívül megismertették az érdeklődőket a helyszínekkel, és bemutatókkal szórakoztatták a közönséget. Római érmet, ruházati kiegészítőket készítettek a meghívott mesteremberek. Kiemelkedő volt a gorsiumi színházi előadásokból készített válogatás bemutatója a romkertben, melyet Pécsi Ildikó rendezett. A fellépők között Koncz Gábor, Bencze Ilona és több neves fővárosi művész szerepelt.

A hagyományos kézműves bemutatók (sarukészítő, szövés-fonás, fajték, ékszerkészítés stb.) és a gyerekközönségnek szervezett

Koncz Gábor színművész a „Női sorsok” előadás egy jelenetében

programok sem hiányoztak a hétvége ajánlatából. A Garabonciás Együttes diákjai és diákpantomim együttese szórakoztatta mind két nap a publikumot.

Az „Állatok az emberek világában” kiállításához állatsimogató, bábjáték és csontműhely bemutató kapcsolódott. Phaedrus állatmeséit a Miskolci Nemzeti Színház művészei adták elő.

RENDEZVÉNYEK AQUINCUMBAN

– képek és hangulatok Gorsiumból” című

A POLGÁRI VÁROS RÉSZ ÜNNEPEI

Jupiter Teutanus napja és Halászbátók ünnepe

Az aquincumi polgári városrész adta a júniusi programok helyszínét: Jupiter Teutanus napját, és a múzeum romterületén kívül, a Duna-parton,

a Graphisoft Parkban, a Halászbátók ünnepét.

A kelta-római főistennek, Jupiter Teutanusnak szoltak az áldozatbemutató imái, melyet a Tér Színház művészei adtak elő. Az aquincumi őslakosságra emlékeztünk a romkertben a Teut os hagyományörző csapat kelta falut visszaidőző sátraiban. A csapat tagjai tudományos ismerterjesztő előadáson ismertették meg a közönséget a kelta viselettel, díszítőművészettel, a mindennapi élet eszközeivel és a fegyverpróbákkal.

A gyógyítás antik istene Aesculapius elevenedett meg a Megaron együttes pantomim bemutatójában. Tiszteletére szállt a füst az áldozati oltárról. A Meseháza Bábcsoport tagjai az ókori hitvilág alakjait idézték föl a gyermekközönség számára. A lapidarium adott helyet a gyógy és fűszernövényvásárnak, ill. az erről szóló ismertetőknak. A látogatók e növények felhasználásával kompozíciókat készíthettek és kortyolhattak a kelta varázslatnak nevezett gyógyfőzetből is. Gyógyító masszázsszolgáltatást a romkert „birkózó” védőépületében a Biovital-Welness Központ munkatársai nyújtottak, felelevenítve az ókori fürdőkultúra egyes elemeit.

A Halászbátók ünnepének is ismerjük ókori gyökereit. Ehhez folyamatosan kerestünk Aquincum közelében. Erre a múzeum mellett, a Duna-parton elhelyezkedő Graphisoft Park volt a legalkalmasabb, kiépített partfalával és lejárójával a vízhez.

Az Óbudai Sport Egyesület római hajója is szerepelt a programban, a látogatók ezen „gályázhattak” a Dunán. A gálya szentelést a szombathelyi Savaria Legio különítménye mutatta be. Az antik folyami hajózás, a vízi régészet és az archeozoológia tudományával ismertette meg a nézőket két neves kutató: Tóth J. Attila a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal régésze és Bartosiewicz László archeozoológus az MTA Régészeti Intézetéből.

Hálókötéssel, ólom (háló)nehéz készíttéssel, hajómakett építéssel, ügyességi és sportjátékokkal ismerkedhettek a rendezvényen résztvevő érdeklődők. A program felvezetése volt a Regensburgi Egyetemmel közös őszi aquincumi experimentális régészeti bemutató.

RÓMAI GÁLYÁK A DUNÁN

Az 1900 éves évforduló alkalmából szervezett programok egy része a Dunához kapcsolódott. Ezek fénypontja a Regensburgi Egyetem által épített evezős hadihajó látogatása volt. Az eseményhez a múzeum szabadterei programokat szervezett. Ezek között kézműves foglalkozások (pl. halászháló készítése), játékok (agyag hajómakett készítése) és a víz alatti régészetről szóló előadások szerepeltek. Az esemény célja a város és a folyó kapcsolatának élővé tétele és bemutatása volt, ezért a programok a Graphisoft Parkban, a Duna partján, a ku-

A Regensburgi Egyetem gályája kiköt az aquincumi Duna-parton

tatások által feltételezett egykori kikötői zónában kerültek megrendezésre.

A kellemes időnek és a jól előkészített reklámnak köszönhetően mindkét nap tekintélyes számú látogató érkezett. Számomra azért volt érdekes a rendezvény, mivel a hazai folyókban évek óta zajló víz alatti régészeti kutatásaink eredményét egy kísérlet régészeti projekt megvalósult produktumának bemutatásával együtt adhattam elő. A beszámolót úgy kellett elkészíteni, hogy a kevésbé ismert téma az alapjaitól bemutatásra kerüljön, ugyanakkor oly módon kellett tagolni, hogy egyes fontos részek ismétlődésével a programok között cirkuláló érdeklődők az előadás folyamán bármikor csatlakozhassanak, anélkül, hogy nem értenék azt. A megoldást az jelentette, hogy a fő egységek (a víz alatti régészet története és módszerei, az ókori hajózás, va-

lamint a hazai víz alatti régészet bemutatása) folyamatosan követték egymást a nap folyamán, és a megértéshez nélkülözhetetlen információk időről időre visszatértek. A megoldás lehetővé tette, hogy a látogatók időnként eltávolozzanak (pl. sétahajózni), majd bármikor (akár egy másik programra várakozva) újra felvegyék a fonalat.

A római gálya egy lussoria típusú evezős hadihajó életnagyságú modellje volt, mely a római kori hajóleletek (elsősorban a mainzi hajók) alapján épült. Az egyetemistákból álló önkéntes csapat a folyón ereszkedve tesztelte a hajó tulajdonságait, vagyis a látványosság mellett tudományos programot is teljesített. A hajó fogadásához katonai parádé és hajószentelés is kapcsolódott.

A Duna parti program teljesítette a hozzáfűzött reményeket, mivel az egymásra épülő, egymást kiegészí-

tő programok két napon keresztül nagy számú lelkes nézőt vonzottak, akikben talán sikerült a téma iránti további érdeklődést is felkelteni.

L. Kurucz Katalin, Tóth J. Attila

A KATONAVÁROS ÜNNEPEI

Ludi Apollinares, Venus ünnepe (Veneralia), Hercules ünnepe, Mercuralia, Armilustrum

A „Katonaváros ünnepei”-re az egykori aquincumi táborváros területén került sor. A valamikori gazdag római magánház hangulatos romkertje, a Hercules villa adott helyt a római és kelta viselet bemutatójának. Dr. Facsády Annamária, a múzeum régésze tartott ismeretterjesztő előadást a római divatról és ékszerekről. A látogatók a fonás, a szövés és

a textilfestés mesterfogásaival ismerkedhettek, szakemberek segítségével. Készült római és kelta lábbeli bőrből, római fibulák és más kiegészítők fémből, gyöngyből. Rögtönzött divatbemutatón is részt vehetett az, aki vállalta a közönség soraiból, hogy korhű ruhába öltöztessék és az általa készített ékszerrel föl is ékesíthette magát.

A Fürdőmúzeum adta Hercules ünnepének helyszínét. A szervezők nem titkolt szándéka volt, hogy az 1984-ben megnyitott páratlan jelentőségű kiállítóhelyre ráirányítsa a nagyközönség figyelmét. A rendezvény első napján az ókori gyermek és ügyességi játékok álltak a középpontban. Erről az intézmény fiatal régésze, T. Láng Orsolya tartott bemutató előadást. (A téma előzménye volt a múzeumban 2003-ban megrendezett „Vitae puerorum – Gyermek mindenki volt” című kiállítás, melynek rendezője T. Láng Orsolya.) A játékok eszközeiből néhányat (római kocsimakett, bábú, ólomkatona figurája) el is készíthettek az érdeklődők.

Vasárnap az aquincumi katona-ság történetével ismerkedhetett a közönség. A terület kutatója, dr. Németh Margit kalauzolta a látogatókat a valamikori legiótábor területén, így a Fürdő Múzeumban is. Két katonai alakulat utódai is megjelentek ezen a hétvégén, az Armilustrum ünnepen: a Legio Brigetio alakulata és a szír íjászokat megelevenítő szentendrei hagyományőrző csapat. A csapatok toborzással, alakizással, őrsváltással és katonai életmód bemutatóval szórakoztatták a közönséget. A kézműves foglalkozáson katonai sisakot, római ólomkatona figurákat önthettek, életmód bemutatókon vehettek részt.

A művészetek istenére, Apollóra

és a mesterségek istenére emlékeztünk Mercurius ünnepén. A Nagyszombat utcai amfiteátrum arénájában színészek, pantomimesek és muzikusok előadásán keresztül ismerkedhetett a közönség az ókori előadó művészetekkel. A Térszínház művészei Plautus: „Az ikrek” című darabjának bemutatóján keresztül villantották fel az ókori színházművészet elemeit. Az előadás az ókori színházak mintájára színészmazskok alkalmazásával került megrendezésre. A Trigonon együttes művészei nemcsak az antikvitás dallamait idézték föl, de az ókori hangszer rekonstrukcióikat is ki lehetett próbálni a színpadon. A Megaron pantomim együttes előadását a mimus jellegzetes mesterfogásainak betanítása követte.

Mercuralia alkalmával, az ókori mesterségek bemutatkozásán, azokat a jellegzetes kézműves és művészeti alkotások készítésének mesterfogásait sajátíthatta el a közönség, melynek emlékeit az Aquincumi Múzeum is őrzi. Az antik falfestészetet Vizsralek Nóra freskókészítő művész mellett a múzeum régésze, Madarassy Orsolya ismertette a közönséggel. Az ókori kézművességről Vámos Péter régész tartott népszerűsítő előadást. A helyszínen elhelyezett formák és korongok segítségével az érdeklődők gyakorlatban is kipróbálhatták tárgykészítő képességeiket. A kőfaragás és a mozaikkészítés is iparművészek közreműködésével vált elevenné. A nagyközönség által készített alkotások mintakönyvekből készültek, melyeket az aquin-

Kelta viseletbe öltözött gyerekek Jupiter napján Aquincumban

Gyógyfüvek, gyógynövények vására Aesculapius ünnepén

cumi leletanyag felhasználásával állítottak össze a múzeum munkatársai.

A POLGÁRI VÁROS RÉSZ ÜNNEPEI

Dionysia és Ludi Romani

Az utolsó hagyományőrző rendezvény a 2006. évi szezonban az őszi ünnep (Dionysia) és a Ludi Romani volt, mely a polgárváros falain belül és az amfiteátrumban szerveződött.

Ez utóbbi helyszínnel a római gladiátorjátékoknak kívántunk emléket állítani. A Familia Gladiatoria egyesület tagjai két alkalommal mutattak be előadást. A játékok közötti időszakokban megelevene-

dett a hajdani gladiátor laktanya élete. A közönség magára ölthette a gladiátor fegyvereket, sőt ki is próbálhatta azokat. A amfiteátrummal és a gladiátorjátékok történetével kosztümös idegenvezetésen ismerkedhettek. Az arénában kézműves műhelyek működtek: gladiátor pajzsot és gladiátor figurákat lehetett készíteni, de kockázhattak és a malomjáték különböző fajtáit is megismerhették az érdeklődők a kihelyezett, kőbe vésett táblákon.

Az őszi ünnepnek (Dionysia, Liberalia) már vannak hagyományai Aquincumban. Eddig ez volt a harmadik ilyen jellegű, szürethez kapcsolódó ünnep, melynek helyt adott a múzeum. Az ókori bor- és szőlőkultúrával ismerkedhetett a közönség a Borszínház négy al-

kalommal bemutatott előadásán, Papp János rendezésében, a Vidám Színpad művészeinek közreműködésével. A borkóstolással az Első Magyar Bormarketing Ügynökség által szervezett borászok ismertették a közönséget.

A szüreti mulatságok játékaival (hordógurítás, kötélhúzás, zsákba futás, ivóverseny) szórakoztatták a gyermekközönséget a S.A.G.A. Harcművészeti Iskola tagjai. Az ókori íjászcsoport életmód bemutatója mellett a szürettel és az ókori borünnepkel kapcsolatos játéklap kitöltése és kézműves foglalkozások szerepeltek a hétvége programjában. Itt a restaurálás fortélyai, nemezeléssel és mozaikkép készítésével ismerkedhetett a közönség.

L. Kurucz Katalin

GÖRÖG TÁNCHÁZ

Az Aquincumi Múzeum első alkalommal adott helyt táncmuzikális programnak. A görög és magyar fiatalokból álló Mydros együttes antik gyökerekből táplálkozó görög népzeneét adott elő. „Hangszerelésünk leginkább a görög taverna zenére jellemző: ... az igényeknek megfelelően a repertoárunkat rendkívül színesre állítottuk össze: a laikán és rebetikon kívül ízelítőt adunk a padoszi, a sziget, az epiroszi népzeneiből is, játszunk néhány kis-ázsiai, bolgár, makedón, török dalt is, ...” – vallják magukról honlapjukon. (www.mydros.hu).

A Mydros koncertet jó hangulatú táncmuzikális program kísérte, besötétedésig.

MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA AQUINCUMBAN

Az Aquincumi Múzeum második alkalommal csatlakozott a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Múzeumok Éjszakája programjához.

A 2005. évi fogadtatáshoz hasonlóan idén is nagy érdeklődés kísérte a programokat.

A múzeum fiatal régészei bekapcsolódtak a kosztyűmös idegenvezetésbe és saját szakterületükön kalauzolták az érdeklődőket. Így kerülhetett sor olyan különleges témákra, mint a vízi régészet vagy a keleti vallási kultuszok Aquincumban.

A Musica Antica régi zene együttes antik zenei koncerten szólal-

tatta meg az ókori világ zenéjét, ismeretterjesztő előadással fűszerezve azt. Az aquincumi orgona is megszólalt Fassang László közreműködésével. Az „Antik Aquincum napjai” zenés irodalmi előadással a látogatók végigjárták a fórum nagy középületeit a nagyszentélyt, a fürdőt, a vásárcsarnokot, és az iparos negyed házeit.

A Borkóstoló, a Média Borklub szervezésében, a borok ízelelésén kívül lehetőséget adott a borászokkal történő eszmecsere. A római ruhába öltözött borászok és segítők egész éjszaka kínálták a bort és a római mézeskalácsot.

Fassang László orgonaművész megszólaltatja az aquincumi orgonát

A IX. AQUINCUMI KÖLTŐVERSENYRŐL

Az idei nemes viadal témája: Per saecula saeculorum – Aquincum örök! Olyan versek születését vártuk-reméltük, amelyek a régi kultúra fényét, még annak maradványaiban is, öröknek látják, azt ünneplik.

Am a versek között kevés volt a himnikus emelkedettséggű, patetikus hangvétellű örömujjongás: a költőket az örökkévalóság gondolata inkább az ellenpont, az elmúlás felé hajlította, hiszen az örökkévalóságban mindig az a fájdalom, hogy az élettelen dolgoknak olykor megadatik, az embernek soha. Nem adatott meg igazán Aquincumnak sem, per saecula, századokon át dúlták, rombolták, betemették, s így az örökkévalóság számára csak feltárt romjaiban áll – romjaiban él, de még így is – túlél minket. Ezt vagy fájdalommal vesszük tudomásul, olykor vegyítve is a tragikust az ironikussal: a hangulatok és a szemléleti módok tekintetében igen változatos palettán festett Aquincum-képet az idei verseny.

Az Örök Város archetípusa Róma: hozzá képest Aquincum az, aminek építették: provinciális kisváros*, ám számunkra ő az Örök Város megtestesítője, mert a miénk, mert benne lépkedhetünk, levegőjét szívhatjuk, elmélkedhetünk történelme kapcsán a Nagy Történelemtől, amelynek részei voltunk régen mint aquincumi lakosok, ma pedig mint a romokat őrző és meg-

éneklő polgárok (Szarka István). Némi vigaszt nyújthat, hogy a Nagy Előd, Róma is lehanyatlott, sőt, a múlandósággal küzd az ő elődje, az európai kultúra bölcsőjének tartott görög világ is. Ezért kerültek az aquincumi sorson merengő versek közé az előző nagy kultúrák eltűnése felett töprengő versek (Rigó Béla: Ponte Sant' Angelo). Mítoszokat felelevenítve összeköthetjük a létet az elmúlással: az Alvilágjáró hőszok visszatérése a földre számunkra nem adatik ugyan meg, de a híd, ami az életet áhító vágyainkból épül, már szivárványként feszül a két világ között (Rigó Béla: Átkelés). Ironikus-filozófikus megközelítésben vizsgálva a kérdést: a romlás az örök VAN, ami valóban fennmarad, az a romlandó dolgok szubsztanciáját hordozó NÉV (Magyar László András).

A múltba mélyedést nem mindenki látja útmutatónak jelenünk számára: a Huszt szavait érzi igazabbnak, s ezért véleménye alátámasztására szavait intarziaként bele is szövi versébe Boldogh Dezső: a „Mindig bús düledékeink” feletti merengés veszélyt rejthet magában, (s ezt a veszélyt közeli nek és valósnak érezheti), ha

ember alatti – alantas emberi – lények törnek ránk (Örök).

Másféle vigaszt nyújt – azaz leledtet a komor gondolatokat –, ha bátran, kihívóan nézünk szembe az elkerülhetetlennel, és élvezzük az élet adományait: a szerelmet (Taábory János), a testi örömeket (Mechler Anna, Kerék Imre), a természetet, a tájat (Gyimesi László).

Sokféle hangulat, a témát megközelítő sokféle motívum, a műfajok tekintetében sokszínűség, az antik ritmusok kavalkádja (s itt felhívnom a figyelmet Mechler Annának a magyar költészetben egyedinek számító versére, amely címében viseli a megvalósított ritmus nevét) – Weörössel élve: Polyrhythmiája: vajon van-e valami, ami ezeket a verseket összeköti, vagy szerzőik között kapcsolatot teremt? Azt kell mondanunk: a szövegekből kimutathatóan nem sok. Ám ha megnézzük a versenyen mindig jeligével jelentkező, s a helyszínen felbontott jeligés borítékokból kikerülő költők névsorát, a közösség azonnal megteremtődik: évről évre azonos nevek vesznek részt és a pályadíjakat is azonos szerzők nyerik el. A jelige biztosítja a zsűri részrehajlásának kizárá-

A IX. Aquincumi Költőverseny győztes műveinek előadása (Simon Kornél, Papp János, Urmai Gábor, Kárász Zénó és a Trigonon együttes)

sát, a mezőny mégis ismerős. Nem misztérium, nem a felettünk működő világszellem műve ez, hanem a hagyományokhoz ragaszkodás, a rítusok ismétlődésében való gyönyörködés okozza, és főként az együttlét ismétlődése, a barátokká lett vetélytársak várt és bekövetkezett találkozása.

Örömmel és büszkén mondhatjuk, hogy létrejött az aquincumi

költői játékok szerzőtábora és vele együtt a közönség közössége is. Az összetartozás, a kollektivitás élménye teremődik meg ezeken a napfényes nyári délutánokon, az a közösségérzés, ami olyannyira hiányzik a hétköznapi életünkből, és aminek torz formáját rémülten láthatjuk az összeverbuvált tömegekben. A művészet nyújtotta közösségélmény nemesebb, emberi

formáját ünnepelhetjük az aquincumi költőversenyeken, és – úgy remélem – az irodalomtörténet megtanul majd egy fogalmat, amit mi már most így nevezhetünk meg: Aquincumi Költők. Mint voltak régebben az Újholdasok, a Kilencek, a Hetek, a Tűz-táncosok vagy ma az Örley-kör, és más hasonló csoportosulások.

Szepes Erika

* Ez a „provinciális kisváros” a Kr. u. 2. század végére *splendidissimáként* említett, azaz a legfényesebbek közé számító várossá, provinciászékhellyé vált. (a szerk.)

A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG N

Ilyen volt – ilyen lesz:
Ünnepélyes „alapkőletétel”
és tervbemutató az
Aquincumi Múzeum új
kiállítási épületében a
Kulturális Örökség Napjai
alkalmából

A 2006. évi Kulturális Örökség Hétvége aquincumi szenzációját vitathatatlanul a volt ELMŰ épület birtokbavétele jelentette, mely a jövőben, megfelelő átépítés után, új, korszerű kiállítási épületként szolgálja majd az érdeklődőket, a tanulmánygyókat, valamint a hazai és a külföldi turistákat. Az épület kulturális funkcióba kerülése valódi múzeumtörténeti jelentőséggel bír. Az 1894 és 1896 között kialakított, mára már szinte emblematikussá vált múzeumépület gyakorlatilag az egyetlen kiállítótér a polgárváros épületmaradványait bemutató romterület közepén. Az igények kikényszerítette kiállítási szükségmegoldások (félleg nyitott kőtarak, védőépületek, átalakított raktárcsarnok) csak hasznos, de sokszor a kiállítás és a bemutatott műtárgyak értékéhez nem méltó, átmeneti eredményt jelentettek. Az épületet – hosszú várakozás és előkészítés után – 2005 végén Budapest Főváros Önkormányzata megvásárolta, s múzeumi használatba adta.

A Györgyi Dénes tervezése nyomán emelt épületben – megjelenése, méretei és elhelyezkedése miatt is – a látogatók már korábban is múzeumot sejtettek. A Kulturális Örökség Napjain a lá-

A volt ELMŰ épület átalakításának látványterve

togatók bejárhatták a volt ELMŰ épületet jelen állapotában, az erre az alkalomra készített kiállításon visszatekinthettek annak múltjába, s ugyanakkor a terveken megtekinthették jövőjét is. Az épület alapjainak kiásásakor – éppen 75 éve – került elő az a római kori középület, melyben az ásató Nagy Lajos az aquincumi tűzoltók egyesületének székházát ismerte fel. Ennek pincéje rejtette világhírű zenei emlékünket, az orgona maradványait. A jövőt, az épület új, múzeumi-kulturális funkciójának megfelelő belső kialakítását a már elkészült tervek mutatták, csakúgy mint a kész látványtervek az ott bemutatandó kiállítást.

A tervekben kiderül, hogy az új épülettel a korábbi 200 m²-es állandó kiállítás célját szolgáló tér további 310 m²-rel emelkedik, az időszaki kiállítási terület pedig 100 m²-ről 200 m²-re bővül. Megújul a kiállítási infrastruktúra is, ami korszerű technikai berendezések és eszközök alkalmazását teszi lehetővé, emellett a fűtött kiállítótérek biztosítják a múzeum téli nyitvatartását is, ami megduplázza a látogatási időszakot. Az új tágas tér és a korszerű műtárgyvédelmi körülmények lehetőséget adnak a múzeum eddig rejtett kincseinek, a világhírű aquincumi orgona és a helytartói palota leletegyüttesének méltó bemutatására.

APJAI

A tervek mellett, a majdani állandó kiállítás anyagából is láthattak egy kis ízelítőt az ünnepélyes „alapkötetel” és a Kulturális Örökség Napjai látogatói. A kiállítás táblóanyaga „Aquincum, a provincia fővárosa” címmel nagy sikerrel szerepelt 2005-2006-ban Rómában és több itáliai városban, a hazai látogatók most először tekinthették meg. A vitrinekbe a római kor igazi luxustárgyai – kerámiából, bronzból és üvegből készült díszedények, dísz tárgyak, valamint arany és ezüst ékszerek kerültek, melyek méltón reprezentálták Róma luxusát.

programja elevenedett meg a képeken.

A volt ELMŰ épület kulturális-múzeumi funkcióba kerülése azonban nemcsak a múzeum szempontjából jelent mérföldkövet, hanem várhatóan hatással lesz a múzeum környezetében a közeljövőben végbemenő nagyszabású fejlesztésekre is. Így az Aquincumi híd, illetve a volt Óbudai Gázgyár területén tervezett beruházások sem hagyhatják figyelmen kívül a fejlődő múzeumi területet, mely egyik célpontja lehet Óbuda lassanként körvonalazódó turisztikai központjainak.

2006. szeptember 16-17-én, az ország múzeumainak jelentős részéhez hasonlóan ismét nyitott hétvégén mutatkozott be Aquincum. A romkertben a látogatók betekintést nyerhettek a romok

Régészeti felmérések modernizációja 3D lézerszkennel felhasználásával

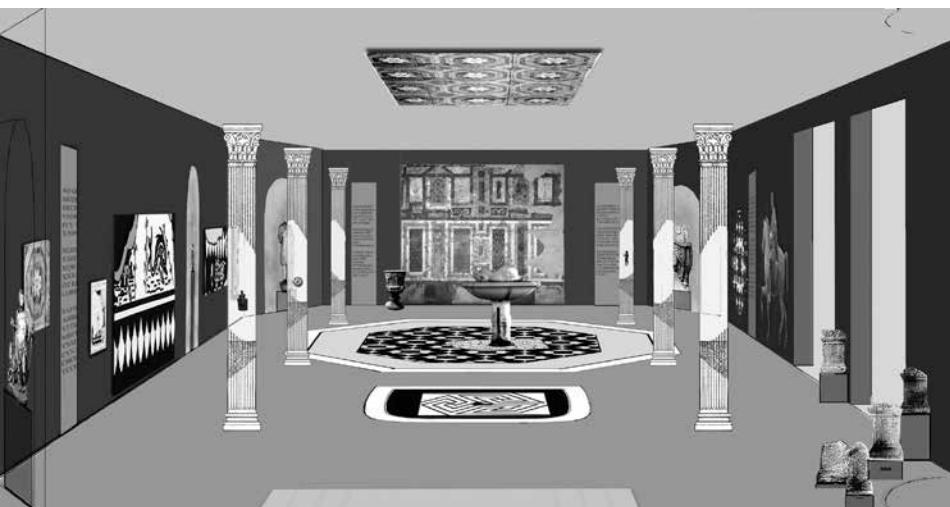
Napjainkra a modernizáció a régészeti kutatásokat is elérte. A régi módszerek mellett elkerülhetetlen az új technológiák megjelenése, melyek használata megkönnyíti a kutatókat. Szoros együttműködésben az Aquincumi Múzeum munkatársaival, megvizsgáltuk a 3D lézerszkennel nyitotta új távlatokat a régészeti felmérések terén.

Az eddigi fáradságos manuális felmérés és ábrázolás helyett rövid idő alatt automatikusan mérhető fel a kiválasztott terület. A műszer egy lézersugárral letapogatja a vizsgálni kívánt tárgy és környezetének felületét rendkívül nagy részletességgel, másodpercenként több tízezer pont térbeli helyzetét meghatározva. A készülék nagy felbontású fényképezőgéppel van felszerelve, így a mérésekkel párhuzamosan fényképeket is készíthetünk. A feldolgozás már utólagosan, irodai körülmények között folytatható.

A módszer számos előnyt rejt magában. A különböző időpontokban és területeken végzett mérések egyesítésével az egész felmérés egységes egészként szemlélhető, színes, háromdimenziós, valóság-hű környezetben, melynek köszönhetően több esetben új részletekre derült fény. Utófeldolgozással a térbeli adatok alapján a hagyományos régészeti dokumentációhoz előállítható a szükséges összes műszaki rajz, tetszőleges metszetek, ortofotó.

További előny a térképi ábrázoláson kívül a háromdimenziós térbeli modellezés alkalmazásának lehetősége, mely azonkívül hogy látványos, kiváló alapjául szolgál rekonstrukciós modellek megtervezéséhez.

piLINE Kft.

A „Róma Aquincumban” c. kiállítás helytartói palotáról szóló részének látványterve

A kiállításához „moziszoba” csatlakozott, ahol az Aquincumi Ünnepi Játékok legemlékezetesebb pillanataiból készült rövid összeállítást tekinthettek meg az érdeklődők. A Fővárosi Önkormányzat és Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata által támogatott, 2006. áprilisa óta zajló eseménysorozat tucatnyi

feltérképezésének egy sajátos módjába, a lézerszkennel használatába. Az ezzel a technikával dolgozó cég (piLINE Kft.) kollégáinak lelkes közreműködésével, eszközparkjával és a megvalósuló felmérés látványával ismertette meg a közönséget.

Zsidi Paula – L. Kurucz Katalin

MÚZEUMOK ŐSZI FESZTIVÁLJA

2006. október 17–20-án az érdeklődőket egész napos múzeumpedagógiai program várta az Aquincumi Múzeumban.

A „Györgyi Dénes” épület két

új bemutatón ismerkedhettek a gyerekek a kiállításnak helyt adó épület és Aquincum történetével. A manuális foglalkozáson makettet építettek: római úti kocsit, a

polgári városrész tűzoltólaktanyájának székházát, vízvezetékét és a Római strand területén állt egykori forrásfoglalás részleteit készítették el kicsiben.

MÚZEUMPEDAGÓGIA

Az Aquincumi Múzeum 2006-ban is csatlakozott a népszerű Szünidődő programsorozathoz „Ókori Szünidődő” címen. A kétnapos rendezvény keretében a múzeumunkba látogató gyerekek „Római utak” címmel tematikus idegenvezetésben részesültek, majd a romkerti séta után kézműves foglalkozáson dolgozhatták fel a hallottakat. Készíthettek római kocsimakettet, gyaloghintót, melyet aztán G. Marek Katalin segítségével apró koszorúkkal, girlandokkal díszíthettek. Az „Állatok az emberek világában” című időszaki kiállításhoz kapcsolódóan a látogatók tappancs lenyomatos téglákról készíthettek agyagmásoolatot, Abaffy Zsuzsa irányításával szappanfaragással állatfigurákat készíthettek. Szalai Annamária természetes anyagból varrt a gyerekekkel állatfigurákat. Azoknak is igyekeztünk elfoglaltságot biztosítani, akiknek nem volt kedve a kézműveskedéshez. Ők a S.A.G.A. hagyományörző csapat irányításával ókori játékokban próbálhatták ki ügyességüket, dárdavetésben, íjazásban, kötélhúzásban versenyeztek.

A másik évente megrendezésre kerülő gyermekeknek szóló prog-

ramunk a Játékos vasárnapok 2006-ban két vasárnapon várta a látogatókat. Az „Istenek, katonák, polgárok” című állandó kiállítás-hoz kapcsolódva az érdeklődők műtárgymásoolatot készíthettek, ékszert, antik színházi maszkot festhettek maguknak, római kori gyerekjátékokkal ügyeskedhettek és azt is kipróbálhatták, mi-

lyen nehéz volt egy mozaikkészítő munkája.

A látogatottságot tekintve örömmel tapasztaltuk, hogy nemcsak „törzsvendégeink” száma növekszik évről-évre, hanem a programokon résztvevők létszáma is, ami reméljük tendencia marad az elkövetkezendő időkben.

Ódor Bernadett

Állatfigura készítése szappanfaragással az „Állatok az emberek világában” c. kiállításon

SAJTÓFIGYELŐ AZ AQUINCUMI MÚZEUM 2006. ÉVI PROGRAMJAI RÓL

A múzeumok kiállítás- és rendezvényszervezési tevékenységének hatékonysága és hatásossága a látogatói vélemények mellett az adott programról megjelenő sajtóanyagokból, újságírói gondolatokból mérhető le leginkább. Kiemelt rendezvénysorozatként az Aquincumi Ünnepi Játékok 2006 egyes programjai az előző évekhez képest nagyobb sajtóvisszhangra találtak.

A teljes éves programkínálatot elsősorban csak az internetes programajánlókból lehetett megtalálni. Ezekben csak a múzeum által leadott anyagot tüntették fel magyarul, több helyen angolul is. Ilyen volt például: www.museum.hu; www.kultura.hu; www.idegenvezeto.hu; www.budapestinfo.hu; www.esemenymenedzser.hu; www.budapest-town.info; www.budapocketguide.com; www.artportal.hu. Teljes programot nyomtatott sajtók közül csak a kerületi lapban, az Óbuda Újság januári számában közöltek a múzeum és Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata által közösen beadott, osztrák szervezésű nemzetközi pályázattal (Interreg – CADSES) kapcsolatban. Ugyanezen újság és a Múzeumi Hírlevél is csaknem minden számában kínált ízelítőt az elkövetkező programokról. Az Ókor című lap összefoglalót közölt a szezon elején a teljes ünnepi rendezvénysorozatról.

A rendezvényekről külön-külön már a többi nyomtatott sajtó (és

internetes verziójuk), valamint a tévécsatornák és a rádiók is adtak tájékoztatást.

A már hagyománynak számító aquincumi szezonnyitó sajtótájékoztató 2006. május 13-án került megrendezésre. A Magyar Nemzet cikkírója leginkább a kiadott sajtóanyagból válogatta ki a számára fontosabb részeket. Ugyanígy tett a Glóbusz Magazin szerzője is, de részletesebben foglalkozott emellett a zászlókiállítással. A National Geographic online verziójában tájékoztat részletesen az állandó, az új szerzeményi és az állatokat bemutató kiállításokról, kihagyva a zászlókiállítást, bemutatva azonban a múzeum következő rendezvényét; mindezeket nagyrészt a sajtóanyag segítségével. Egy hosszabb történelmi bevezető és városbemutató után a National Geographic-kal azonos szöveget közöl a www.harmonet.hu internetes site. Ugyanezzel a szöveggel találkoztam a www.milegyek.hu oldalán, forrásként az Eseménymenedzser honlapját megadva, és

szintén azonos anyag van a www.konferencak.hu-n. A sajtóanyag elhangzott a Magyar Rádió május 16-i kulturális hírei között. Mivel a tudósítók zöme a sajtóanyagot használta negatív kritikával egyikük sem élt.

Több újságíró számára volt érdekes az első alkalommal megrendezett Pompa Romana – Római díszmenet. A Magyar Nemzet május 6-i számában újra a sajtóanyag nagy részét közli, ismertetve még a későbbi Floralia programjait is. A rendezvényekről tájékoztató újságírók vagy csak a szombati vagy a vasárnapi programokat mutatják be. A Duna Televízió a szombati nap eseményeiről közölt felvételeket május 6-i Híradójában.

Szintén a szombati napi programokról találhatunk véleményt a The Budapest Sun nyomtatott és internetes változatában. A cikk írója is megemlítette a menet körüli anakronisztikusságot kritikaként: „As the «Romans» proceed across the Szentendrei Road, it was strange to see the 21st century police cars holding the traffic...” Ezen kívül azonban lenyűgözőnek találta a rendezvényt: „Indeed we are fortunate to have Aquincum as the living setting for the summer-long celebrations, organized by the museum, ending with the Ludi Aquincensis and the Dionysia in September, offering the vicarious

thrill of experiencing daily life in Pannonia.”

A The Budapest Sun már említett cikke előzetest is nyújt az elkövetkező rendezvényekről, elsősorban a hagyományos Floralia programjairól. A www.iranymagyarorszag.hu tájékoztat az eddig bemutatott helyeken kívül. A szombati nap eseményeiről közölt rövid hírt a Duna Televízió május 20-i Híradója. A rendezvény után jelent meg az Óbuda Újság cikke, melyben az újságíró látogatóként mutatja be a programokat: „A romkert és a kiállítótermek önmagukban is különlegesek, azonban a párhuzamosan zajló események semmivel össze nem hasonlítható atmoszférát teremtettek, életre keltették az egykori polgárvárost.”

A IX. Aquincumi Költőverseny május 27-i dátuma túl közel esett az előző két nagyrendezvényhez, így kisebb sajtóvisszhangja volt (Óbuda Újság, Múzeumi Hírlevél, Helyi Téma). Hosszabb lélegzetű cikket az „Ezredvég” című folyóirat közölt, Szepes Erika tollából. A polgári városrész ünnepeivel is kevesebbet foglalkozott a sajtó. A <http://nokvagyunk.dashofer.hu> viszont részletesen ismerteti a rendezvény programjait, sőt egy rövid bevezetőt is közöl Aquincumról. A görög táncházat az Óbuda Újság és a Budapesti Újság közli programként. A Múzeumok Éjszakája programhoz az Aquincumi Múzeum is csatlakozott, érdekes programjai az Exit különszámában jelentek meg.

Az Óbudai Nyár kulturális programsorozat keretei között megrendezett Oké Néró Aquincumban című színházi előadás az Óbudai Nyár szervezőinek jóvoltából is komoly (a 2006-os rendezvények közül a legkomolyabb) sajtóvisszhangra talált. Minden egyes helyen, legyen szó akár internetes,

akár nyomtatott sajtóról (amelyeket nagy számuk miatt itt most nehéz lenne felsorolni), vagy rövid programajánlóként vagy pedig a teljes sajtóanyag jelent meg. Külön megemlíthető a www.port.hu oldal, ahol az előadásról nem csak fotók, hanem még filmrészletek is láthatók.

Az augusztusi családi múzeum-pedagógiai program, a Játékos vasárnapokról a Budapesti Újság és a museum.hu elektronikus hírlevele tájékoztatott. A katonai városrész egyes pontjain megrendezett Ludi Aquincenses ünnepségének programjait az Óbudai Újság közölte előzetesként, a 3. kerületi Helyi Thémában pedig a rendezvényről szerzett benyomások olvashatók.

Talán különleges témája miatt a Regensburgi Egyetemmel közös kísérleti régészeti bemutatója népszerű volt az augusztus-szeptemberi médiában. A „Római gálya a Dunán” címmel a sajtóanyagot közölte az Óbuda Újság, a Metro nyomtatott verziója és a Budapesti Honismereti Társaság honlapja. A kereskedelmi csatornák közül az RTL Klub a gálya magyar vizekre érkezéséről tudósított augusztus 30-i Híradójában, míg a TV2 az aquincumi Duna-partra érkezés pillanatait örökítette meg és mutatta be Tények című műsorában szeptember 3-án. A Népszabadság Kultúra rovatában szeptember 4-én jelent meg a programot részletesen bemutató cikk, némi kritikával: „...Nem csekély mértékben rombolva az illúziót, Aquincumba egy motoros hajó ... vontatta fel...” A Helyi Téma szeptemberi 6-i számának cikke viszont pozitívan nyilatkozott a programokról. A római gálya utazásával legtöbbit a Magyar Rádió foglalkozott: Magazinjában augusztus 30-án számol be a gálya Magyarországra érkezéséről, és ugyanezen a napon a

Nyugat-Dunántúli Regionális Stúdió is beszámolt az eseményről. Végül a Kossuth Rádió Magyarországról jövők című műsora adott le egy hosszabb anyagot az expedíció bemutatásával és a résztvevők és szervezők megszólaltatásával.

A következő hétvégén megrendezett Kulturális Örökségi Hétféje propagálása főleg a főszerzők sajtócsatornáin keresztül történt, 17. számában az Óbuda Újság is ajánlja programként. A Dionysiat sajtóanyagával a Metro szeptember 22-i száma, a www.kulturinfo.hu és a www.hungary-wines.com ajánlotta. A Ludi Romani ünnepét pedig a www.esemenymenedzser.hu ajánlotta.

Ezeknél komolyabban foglalkozott a sajtó a programsorozat zárórövidítésével, az „Aquincum, a provincia fővárosa” című kiállítással. Október 4-i számában az Óbuda Újság a sajtóanyag közlése mellett bemutatja a kiállítást is. Művelődés rovatában a Metro is foglalkozik a témával. A Népszava szeptember 27-én számol be a kiállításról, bővebben azonban az új, ún. „Györgyi Dénes-épület” átalakításáról tárgyal, több résztvevő megszólaltatásával.

Kétoldalas beszámolójával hívta föl olvasói figyelmét az ünnepi programokról és a múzeum új kiállítási épületéről a Nők Lapja is.

Az újdonságok és a nagyrendezvények tehát nagyobb sajtóérdekklődést keltettek, viszont talán a szabadságolás miatt a nyári programok kisebb visszhangra találtak. A fentiekből következik továbbá, hogy nagyon fontos a kiadott sajtóanyag minősége és mennyisége, amelyre a jövőben még nagyobb gondot kell fordítani.

(A beszámoló az Aquincumi Múzeum sajtófigyelő gyűjteménye felhasználásával készült.)

Szu Annamária

Az Aquincumi Múzeum új kiadványsorozata:

AZ AQUINCUMI ZSEBKÖNYVEK MEGJELENÉSE

A 2006. év nagy sikerének könyvelhetjük el, hogy megjelenhetett az Archaeolingua Alapítvány és a Budapesti Történeti Múzeum közös kiadásában az Aquincumi Zsebkönyvek sorozat négy új kötete. Az első kötet szerzője Zsidi Paula, az Aquincumi Múzeum igazgatója, a könyv címe: „Az aquincumi polgárváros”, mely az Aquincumi Múzeum romkertjéhez szolgál vezérfonalként. Ez a nagyon várt, hiánypótló mű a legújabb kutatások tükrében mutatja be a romterületet. Sikerét mutatja, hogy a múzeum kiadványainak eladásait nézve, jelentős mennyiség fogyott belőle már az első hónapokban.

H iánypótlásként jelent meg az Aquincumi Múzeumhoz tartozó két kismúzeumról a Hercules Villáról és a Fürdő Múzeumról szóló kiadvány. Ezek az Aquincumi Zsebkönyvek második és harmadik részeként jelentek meg, Németh Margit szerkesztésében „Az aquincumi Hercules Villa”, és „Az aquincumi Fürdő Múzeum” címen. E két kiállító hely az utóbbi időben háttérbe szorult. Évtizedek óta nem került kiadásra olyan írásos anyag velük kapcsolatban, mely a nagyközönség számára korszerű és olvasmányos lenne.

A sorozat negyedik kötete az Archaeolingua és a Pro Aquinco Alapítvány által kiadott „Budapest római emlékei” Zsidi Paula szerkesztésében, mely a főváros feltárt és részben be is mutatott római emlékeit veszi sorra fotókkal, térképekkel és a területek rövid bemutatásával. Mind a négy könyv előnye, mérete mellett, az olvasmányossága, hiszen kimondottan a laikus érdeklődők és a diákok számára íródott.

A könyvek megjelenése fontos lépés ahhoz, hogy Budapest római emlékeit megismertesse azon érdeklődőkkel is, akik nemcsak az Aquincumi Múzeum területén lévő műemlékekről szeretnének információkat. Egyetlen hiányérzetünk lehet a kiadványokkal kapcsolatban, mégpedig az hogy csak magyar nyelven olvashatóak. „Az aquincumi Hercules Villa” című kiadvány ugyan tartalmaz rövid angol összefoglalást, de a másik háromból ez hiányzik. Természetesen a jövőbeni tervekben szerepel az idegennyelű változatok elkészítése is, de eddig erre pénzügyi okok miatt nem kerülhetett sor. A múzeum tervezi a zsebkönyv sorozat további kötetének elkészítését is, mely remélhetőleg 2007-ben megjelenik.

Csaplárné Csépanyi Andrea

FELHÍVÁS

„Historia est magistra vitae”
(Cicero)

A Budapesti Történeti Múzeum Aquincumi Múzeuma létrehozta az Aquincum Baráti Kört. A Baráti Kör célja az antik kultúra népszerűsítése, terjesztése, az ókori hagyományok felelevenítése, az Aquincumi Múzeum tevékenységének ismertetése és segítése. E célok megvalósítása érdekében programokat, rendezvényeket szervez, előadásokat tart, kapcsolatot teremt a Magyarországon és a külföldön működő antik hagyományokat őrző csoportokkal. A Baráti Kör tagja lehet minden 14. életévét betöltött állampolgár, aki vonzódik az antik eszményekhez, becsüli az antik értékeket és úgy érzi tenni is képes azért, hogy a birtokunkban lévő kincset megőrizzük és továbbadjuk. A Baráti Kör tagjai az Aquincumi Múzeumot és programjait ingyen látogathatják, időről-időre betekinhetnek a múzeumban folyó munkába illetve értesülhetnek az új kutatási eredményekről. Szeretettel várunk minden érdeklődőt az Aquincum Baráti Kör sorába. *Elérhetőségünk: 1031 Budapest, Záhony utca 4. vagy (06-1) 45-40-438*

1 %

Az Aquincumi Múzeum egyesülete, az Aquincum Baráti Kör a 2006. évben is élt azzal a lehetőséggel, hogy a személyi jövedelemadó 1%-át megkap-hassa. Az összeget tárgyrekonstrukció készítésére fordította a kör. Az egykori aquincumi katonai városrész lakóhá-zából előkerült díszes ruhakapcsoló tű (fibula) fontos kelléke a múzeum-pedagógiai foglalkozásokon és egyéb múzeumi rendezvényeken felhasznált római viselet kollekciónknak.

A támogatást ezúton is köszönjük!

Adószámunk: 19023384-2-41

A Pannon Művészet Alapítvány, a Magyar Írószövetség Költői Szakosztálya és az Aquincumi Múzeum meghirdeti a

X. AQUINCUMI KÖLTŐVERSENYT!

Klasszikus formában írt (alkaioszi, szapphói, anakreoni, aszklepiádészi, hexameter, disztichon, leoninus stb.) pályaművet várunk, egy pályázatban legfeljebb kettőt. Egy-egy vers terjedelme ne legyen több 32 sornál.

A TÉMA: CUM AMICITIA AETERNA – ÖRÖK BARÁTSÁGGAL

Beérkezési határidő: 2007. május 14.

A pályaműveket a Magyar Írószövetség címére várjuk: 1062 Budapest, Bajza u. 18.

A borítékon tüntessék fel:

X. Aquincumi Költőverseny. Zárt borítékban kérjük mellékelni a nevet és a lakcímet. A pályaműveket először bírálja el. A döntőre érdemesnek ítélt versekről május 27-től az Írószövetség (322-88-40) ad tájékoztatást.

DÖNTŐ ÉS EREDMÉNYHIRDETÉS: 2007. JÚNIUS 2., SZOMBAT 15.00
AQUINCUMI MÚZEUM, BUDAPEST III., SZENTENDREI ÚT 139.

A műveket a Vidám Színpad művészei szolalattják meg, a római kort idéző körülmények között. Közreműködik a Trigonon Együttes.

I. díj: Arannyal ékesített babérkoszorú
II. díj: Ezüsttel ékesített babérkoszorú
III. díj: Bronzzal ékesített babérkoszorú
Közönségdíj (cserépszavazással)
Különdíjak

EPIGRAMMAÍRÓ VERSENY A HELYSZINEN MEGADOTT TÉMÁBAN!